FRÅN ARBETSFÄLTET

Överbefolkning?

Om ett år kommer världens befolkning att ha ökat med 43 miljoner och vid slutet av århundradet kommer den att vara dubbelt så stor som nu, dvs. 5,4 miljarder människor. Det är Förenta nationernas demografiska årsbok, som står för dessa uppgifter. Man får också veta att den kraftiga folkökningen som kunde konstateras efter kriget alltjämt pågår, framförallt i de underutvecklade länderna.

Den förbättrade hälsovården i dessa länder har avsevärt minskat dödligheten medan nativiteten är lika hög som tidigare. Resultatet har blivit att världens folkmängd nu ökar med den snabbaste takten i historien, ungefär 1,7 procent per år. För fyra år sedan var folkökningen 1,2 procent. Före världskriget översteg den aldrig 1 procent. Nativitetsbegränsande åtgärder torde vara den enda utvägen.

Levnadsstandarden i Asien i otakt med folkökningen

Skillnaden i levnadsstandard mellan Asien och de ekonomiskt högre utvecklade områdena i världen har tilltagit på senare år, om också ekonomiska och sociala framsteg utan tvekan präglat samtliga asiatiska länder, uttalar Internationella arbetsorganisationens generaldirektör.

I betänkandet fastslås att efterkrigsåren inneburit inledningen till en ny epok för de asiatiska länderna både i socialt, ekonomiskt och politiskt hänseende. Generaldirektören hänvisar till betydelsen av Indiens femårsplaner och liknande statliga initiativ i länder som Pakistan, Indonesien, Japan, Ceylon, Malaya, Burma, Afganistan, Nepal och Filippinerna.

Dessa planer går ut på att höja befolkningens levnadsstandard men med undantag för Japan och Burma har de belopp som i flertalet asiatiska länder kunnat ställas till förfogande för utbyggnadsplanerna varit blygsamma i förhållande till vad andra delar av världen kunnat investera, framhåller ILO:s generaldirektör.

För *jordbrukets* vidkommande har praktiskt taget alla länder i Asien (Kina omfattas inte av översikten) kunnat notera framsteg och livsmedelssituationen har förbättrats. FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, har beräknat att om den totala avkastningen av jordbruket i Asien före kriget sättes till 100, steg den under tiden 1948—53 till 104 och till 119 under tiden 1955—56.

Fluorexperimenten ger gott resultat

Experiment med fluortillsättning i dricksvattnet i 17 länder har nu visat, att tänderna faktiskt blir både bättre och mera motståndskraftiga, konstaterar en expertgrupp tillsatt av världshälsoorganisationen WHO. Fluoreffekten på tänderna synes vara densamma vare sig fluor förekommer naturligt i vattnet eller tillsättes på konstgjord väg. Den kvantitet fluor som ger fullgott skydd för tänderna har man funnit vara 1 mg fluor per liter vatten, och

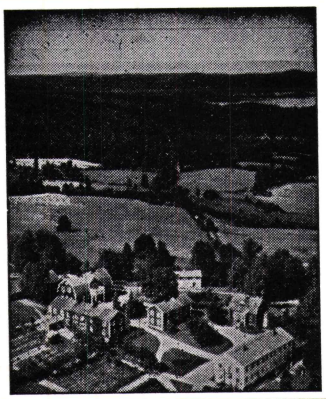

Nyhyttans Badanstalt

Fysikalisk-dietisk kurort

Storslagen bergslagsnatur — utmärkta promenadvägar — hög och torr barrskogsluft — sjukgymnastik — massage — bad.

Läkare: *Dr G. Smårs.*

Behandling av invärtes sjukdomar, mag- och tarmsjukdomar, hjärt- och blodtryckssjukdomar, reumatiska åkommor. Konvalescens och rekreation.

Prospekt och upplysningar genom rumsbeställningen.

Tel. Järnboås 13.

OBS! Post- och järnvägsstation JÄRNBOÅS.

denna mängd har ej visat ge några fluorskador.

I Norden har Sverige experimenterat med fluortillsättning för att motverka karies, och Norge förbereder som bäst ett fluorprojekt. I USA har man erfarenhet från 1.500 städer och kommuner som täcker en befolkning på 32 miljoner. Andra länder, som i större eller mindre utsträckning har gått in för praktiska fluorförsök, är Storbritannien, Västtyskland, Holland, Belgien, Australien, Nya Zeeland, Kanada, Brasilien, Japan och Malaja. Schweiz kommer inom kort att inleda ett försök.

Kariesförekomsten i mjölktänder hos barn som fått fluorhaltigt vatten har genomgående gått ned med 50—60 procent, medan de permanenta tänderna visar en kariesnedgång på omkring 60 procent. Resultaten i de 17 olika länderna är någorlunda överensstämmande. Tänderna har i allmänhet även vuxit fram mera välformade. För vuxnas vidkommande har det visat sig att hos en befolkning som lever i ett område där fluor finns naturligt i vattnet, det endast förekommer en tredjedel av det "normala" antalet kariesfall.

Dödligheten i Sverige

Statistiska centralbyrån har utgett sin årsredovisning för 1955. Drygt 68.000 personer dog detta år, av dessa 37 procent i cirkulationssjukdomar. Det är mest fråga om åderförkalkning i hjärtats kärl. 18 procent skördades i kräfta och andra elakartade svulstsjukdomar. I hjärnblödning, åderförkalkning i hjärnan m. fl. sjukdomar i centrala nervsystemet avled 16 procent av totalantalet. En fortsatt ökning av dödsfallen sker alltjämt i de nämnda tre huvudorsakerna.

Ytterligare må anföras att nära 3.000 personer dött till följd av olyckshändelse samt att självmorden också ökat. Antalet suicidalfall är nu uppe i 1.300 per år, en siffra som man ej kan undgå att bli särskilt betänksam inför. En jämförelse med antalet genom trafikolyckor omkomna, 935 för år 1955, demonstrerar klart självmordens betydelse i statistiken. Viktigast är dock deras betydelse som socialmedicinskt indicum.

Svenskt cancerregister

Den länge saknade registreringen av cancerförekomsten i landet skall komma till stånd fr. o. m. 1958. Efter en omsorgsfull beredning har medicinalstyrelsen fastställt i vilken ordning registrering skall ske. Såväl välkänt elakartade tumörer som mera tvetydiga tumörsjukdomar kommer att registreras. Hit hänföres även de maligna blodsjukdomarna, vilka kommit att få allt större intresse i samband med den ökade atomstrålningen.

Arbetsvård

Det råder ännu födslovåndor kring frågan hur arbetsvården på lämpligt sätt skall förses med medicinsk medverkan. Allt är inom detta område ännu i sin linda, trots att fina institutioner skapats och verksamheten kommit i gång. Detta gäller såväl ett par storstäder som åtskilliga landstings träningsinstitutioner.

De medicinska synpunkterna kan tyvärr inte tillgodoses genom kollektiva arrangemang annat än i begränsad omfattning. Man har med ett klientel av ännu ej återställda sjuka, i samhället ofta missanpassade samt delvis eller helt arbetsoförmögna att göra. Den enes situation är ej lik den andres. Liksom ifråga om all medicinsk rådgivning kräves ovillkorligen individuell undersökning och bedömning i all slags rehabiliteringsverksamhet. Den sociala och yrkesmässiga anpassningen av en konvalescent eller långtidssjuk utgör inget undantag.

I Stockholm, där det svårbemästrade socialmedicinska klientelet bildar en betydande bottensats som väl behöver saneras, är de medi-

MÖSSEBERGS SANATORIUM o. BADHOTELL
326 met. ö. h.
Överläkare: *DR RUNE WIKSTRÖM*

Kuranstalt för invärtes sjukdomar o. rekreation
Patienter lidande av tuberkulos eller svårartad psykisk sjukdom kunna ej mottagas.
Snabba direkta förbindelser med
Stockholm 5 tim. Göteborg 1½ tim.

Prospekt och närmare upplysningar genom Kamrerarekontoret. Postadress: Falköping 2. Tel. Falköping 100 46. Överläkaren, tel. Falköping 106 44.

cinska insatserna uppenbarligen underdimensionerade. Till detta har överläkaren i arbetsvården P.-E. Fries kommit med en amper kommentar i Läkartidningen med följdverkningar i den allmänna pressen. Socialborgarrådet har lovat utredning. Inom rehabiliteringen måste man snart nog komma till rätta med denna fråga.

Läkarbristen i Övre Norrland

Socialdepartementet har haft en konferens med representanter för huvudmännen och läkarna om sättet att kunna lindra läkarbristen i Övre Norrland. Bland de åtgärder som rekommenderas må nämnas en ökad tillförsel av läkare från Danmark och Norge, fadderortsverksamhet under medverkan av de stora centrala sjukhusen till förmån för Norrlandslasaretten, ytterligare utbyggnad av reservläkarinstitutionen, som nyligen startat. Dessa läkare binder sig var och en för två månader per år att tjänstgöra i befattning som anvisas av medicinalstyrelsen. En komplettering av reservläkarna kan nås på så sätt, att värnpliktiga läkare i ett visst stadium av sin militärtjänst borde kunna anvisas civilt arbete på svårbesatta tjänster i Norrland. Den kader av medicinare vi nu har skulle tillåta ett kontinuerligt uppehållande av 20 provinsialläkartjänster. Det är en god utväg tills vidare. Läkarna har länge föreslagit ett sådant arrangemang. Man må hoppas att resultat denna gång skall nås. Det kan inte vara riktigt att en värnpliktig läkare får sitta i månadtal med 1—2 timmars arbetstid per dygn medan, som ett färskt exempel visat, lasarettet i samma stad haft skriande behov av vikarier.

Nordisk hälsovårdsskola

En gemensam nordisk hälsovårdsskola, förlagd till Göteborg och avsedd för läkare, veterinärer, sjuksköterskor och sanitäringenjörer, föreslås i ett betänkande som inlämnats till inrikesministern.

Ett 70-tal kursdeltagare per år bör härigenom få en allsidig utbildning — både innefattande de vetenskapliga grunderna för hälsovårdsarbetet och den praktiska utövningen. För läkare och sjuksköterskor skulle programmet kräva en tid av 8 månader.

De lugnande medlen

innebär en avsevärd trafikfara. Man har faktiskt anledning att tala om ett "tablettfylleri". Medicinalstyrelsen har påpekat problemet i sitt remissvar på den s. k. Mossbergsutredningen och ämnar själv företa en undersökning hur olika lugnande, smärtstillande medel, medel mot sjösjuka och allergier inverkar på de egenskaper som är avgörande för kapaciteten som bilförare. Att frågan om missbruk av "lugnande medel" verkligen är högaktuell antydes även av den höga konsumtionen. I Sverige beräknas förbrukningen av enbart sådana medel till cirka 10 miljoner kronor årligen.

Anmälningsplikt för alkoholsjuka bör ej föreligga

Svenska läkares förening för bekämpande av alkoholsjukdomarna hävdar att en anmälningsplikt skulle skrämma bort de alkoholsjuka från tidig vård — just det stadium av sjukdomen, som ur behandlingssynpunkt är gynnsammast.

Fylleriförseelserna

andra kvartalet 1957 visar en obetydlig minskning jämfört med i fjor — minskningen är dock så liten att den ligger inom felgränserna. Första halvåret 1957 visade en ökning med 85 % jämfört med motsvarande tid 1955, dvs. innan motboken slopats. Kvinnofylleriet och ungdomsfylleriet är de grupper, där utvecklingen varit allra mest ogynnsam.

Den fria spriten har medfört speciella problem på arbetsplatserna. Professor Goldberg har i en undersökning visat på det tydliga sambandet mellan alkohol och olycksrisker i arbetet och också frånvarofrekvens till följd av sjukdom. Det för med sig en rubbning i produktionen och det är därför naturligt att man sökt planera ett samarbete mellan arbetsmarknadens parter för att söka åstadkomma en sanering — söka ta hand om dem bland arbetskamraterna, som är på glid.

Läkerol

Välgörande — Välsmakande
Världsberömd